

Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne

(Dz. U. Nr 68, poz. 622, zm. Nr 273, poz. 2703)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje w zakresie uzupełniającym przepisy prawa wspólnotowego:

- 1) zasady przywozu towarów na obszar celny Wspólnoty Europejskiej, zwanej dalej "Wspólnota", i wywozu towarów z tego obszaru,
 - 2) zasady postępowania z towarami objętymi Wspólną Polityką Rolną,
 - 3) sposób przekazywania informacji do celów ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty
- oraz związane z tym prawa i obowiązki osób, a także uprawnienia i obowiązki organów celnych.

Art. 2. Wprowadzenie towaru na obszar celny Wspólnoty lub jego wyprowadzenie z tego obszaru

powoduje z mocy prawa powstanie obowiązków i uprawnień przewidzianych w przepisach prawa celnego,

jeżeli przepisy prawa, w tym umowy międzynarodowe, nie stanowią inaczej.

Art. 3. Ustawa ma zastosowanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że umowa międzynarodowa stanowi inaczej.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) terytorium kraju - terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) terytorium państwa trzeciego - terytorium państwa nienależącego do Wspólnoty;
- 3) Wspólnotowy Kodeks Celny - rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992), ostatnio zmienione aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 236 z 23.9.2003);
- 4) Rozporządzenie Wykonawcze - rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993), ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 1335/2003 z dnia 25 lipca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. UE L 187 z 26.7.2003);
- 5) Rozporządzenie ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych - rozporządzenie Rady (EWG) nr 918/83 z dnia 28 marca 1983 r. dotyczące ustanowienia wspólnotowego systemu zwolnień celnych (Dz. Urz. WE L 105 z 23.4.1983), ostatnio zmienione aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. WE L 236 z 23.9.2003).

Art. 5. 1. Przepis art. 37 ust. 1 Wspólnotowego Kodeksu Celnego stosuje się odpowiednio do przemieszczania towarów pomiędzy terytorium kraju a pozostałą częścią obszaru celnego Wspólnoty,

którymi obrót podlega na mocy przepisów krajowych, przepisów wspólnotowych lub umów międzynarodowych zakazom lub ograniczeniom, a także do przemieszczania towarów, których nabycie wewnątrzwspólnotowe lub dostawa wewnątrzwspólnotowa podlega opodatkowaniu podatkiem akcyzowym.

2. W przypadku uzasadnionego przypuszczenia lub stwierdzenia naruszenia przepisów mających zastosowanie do towarów, o których mowa w ust. 1, organ celny, w sprawach nienależących do jego właściwości, niezwłocznie zawiadamia właściwe organy nadzoru i kontroli, które podejmują stosowne działania. Jeżeli jest to uzasadnione, organ celny może również w takim przypadku zatrzymać towar i niezwłocznie przekazać go tym organom.

Art. 6. Uprawnienia organów celnych do wykonywania czynności w ramach dozoru celnego (kontrola celna) oraz zakres tych czynności określa ustawa z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 72, poz. 802, z późn. zm.).

Art. 7. Do obliczania terminów określonych w przepisach wspólnotowego prawa celnego stosuje się rozporządzenie nr 1182/71/EWG/EURATOM z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz. Urz. WE L 124 z 8.6.1971).

Art. 8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy stosowanych w sprawach celnych, mając na uwadze jednolite wykonywanie przepisów prawa celnego oraz ułatwienie w dokonywaniu formalności przed organami celnymi. Rozporządzenie może zawierać instrukcje wypełniania tych formularzy.

Art. 9. Termin przechowywania dokumentów, o którym mowa w art. 16 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, wynosi 5 lat.

Art. 10. Świadczenia pochodzenia towarów wywozonych z terytorium kraju są wystawiane przez organy celne na pisemny wniosek eksportera lub nadawcy towaru, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Art. 11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wyznaczy, w drodze rozporządzenia, kurs wymiany, o którym mowa w rozdziale 6 tytułu 5 Rozporządzenia Wykonawczego, stosowany w celu ustalenia wartości celnej, mając na uwadze postanowienia wspólnotowego prawa celnego oraz zapewnienie powszechnej dostępności informacji w tym zakresie.

Art. 12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może ogłosić w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia, wyjaśnienia do Taryfy

celnej,
obejmujące, w szczególności, noty wyjaśniające do Zharmonizowanego Systemu Oznaczania

i
Kodowania Towarów (HS), noty wyjaśniające do Nomenklatury Scalonej oraz opinie
klasyfikacyjne
przyjęte przez Radę Współpracy Celnej.

Art. 13. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia,
procedury
przyjmowania i przekazywania wniosków o zaliczenie towarów na poczet kontyngentu
taryfowego, tryb
przekazywania informacji w zakresie rejestrowania i sprawowania kontroli importu
specyficznych towarów
objętych procedurą nadzoru importu, mając na uwadze sprawna realizację przepisów prawa
celnego oraz
uproszczenie w dokonywaniu formalności przed organami celnymi.

Rozdział 2

Wprowadzanie towarów na obszar celny Wspólnoty i nadawanie im przeznaczenia celnego

Art. 14. Towary mogą być wprowadzane na obszar celny Wspólnoty lub wyprowadzane z
tego obszaru
przez otwarte dla danego ruchu przejścia graniczne.

Art. 15. 1. Wprowadzanie towarów na obszar celny Wspólnoty i ich wyprowadzanie z tego
obszaru jest
dozwolone wyłącznie drogą celną określoną przez organ celny i zgodnie z jego instrukcjami,
chyba że
przepis odrebny stanowi inaczej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem
właściwym do spraw
transportu może, w drodze rozporządzenia, wyznaczyć drogi celne, określić sposób
poruszania się i
przemieszczania towarów po tych drogach, zabezpieczający przed usunięciem towarów spod
dozoru
celnego, oraz ustalić przypadki i warunki, które powinny zostać spełnione, aby przewóz
towarów oraz ich
wprowadzenie i wyprowadzenie mogło odbywać się poza drogami celnymi, uwzględniając
przepisy
dotyczące ruchu turystycznego, ruchu przygranicznego, obrotu pocztowego lub ruchu o małym
istotnym
znaczeniu ekonomicznym.

Art. 16. Warunki i tryb tworzenia oraz prowadzenia magazynów czasowego składowania, o
których mowa
w art. 185 Rozporządzenia Wykonawczego, określi minister właściwy do spraw finansów
publicznych,
w drodze rozporządzenia, mając na uwadze zapewnienie właściwego dozoru celnego i
kontroli celnej
towarów w nich składowanych.

Art. 17. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia,
urzędy celne,
w których są dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego w zależności od
rodzaju
towarów lub procedur celnych, którymi mogą być obejmowane towary. Rozporządzenie

powinno
uwzględnić możliwość sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej.
Art. 18. 1. W uzasadnionych przypadkach i na warunkach określonych przez organ celny
czynności
przewidziane przepisami prawa celnego mogą być dokonywane w miejscach wyznaczonych
lub uznanych
przez organ celny.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:
1) wymogi, jakie ma spełniać miejsce wyznaczone lub uznane przez organ celny;
2) warunki i tryb postępowania przy wyznaczaniu lub uznawaniu oraz znoszeniu przez organ
celny tych miejsc;
3) okres, na jaki mogą zostać przez organ celny uznane lub wyznaczone te miejsca;
4) przypadki, w których czynności przewidziane przepisami prawa celnego mogą być
dokonywane w tych miejscach;
5) rodzaj towarów, którym może zostać nadane przeznaczenie celne w tych miejscach.
Rozporządzenie powinno uwzględniać właściwość urzędów celnych do dokonywania
czynności
określonych przepisami prawa celnego w zależności od rodzaju towarów lub procedur
celnych,
a w zakresie wymogów, jakie musi spełniać miejsce wyznaczone lub uznane - konieczność
skutecznego
sprawowania dozoru celnego.

Art. 19. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze
rozporządzenia,
szczegółowe wymogi, jakie powinno spełniać zgłoszenie celne, w tym dokonywane z
wykorzystaniem
systemu teleinformatycznego, dokumenty, które mogą być wykorzystywane w charakterze
zgłoszenia
celnego, oraz dokumenty dołączane do zgłoszenia celnego. W rozporządzeniu należy w
szczegółowości
określić rodzaje i wzory dokumentów, które mogą być wykorzystywane w charakterze
zgłoszenia celnego,
sposób dokonywania zgłoszeń celnych dokonywanych z wykorzystaniem systemu
teleinformatycznego
oraz wymogi dotyczące dokumentów dołączanych do zgłoszenia celnego. Rozporządzenie
powinno
uwzględnić różne formy dokonywania zgłoszenia celnego.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze
rozporządzenia,
szczegółowy tryb i warunki przedstawiania towarów i dokonywania zgłoszeń celnych w
obrocie
pocztowym. Rozporządzenie powinno uwzględniać specyfikę obrotu pocztowego oraz
przepisy
wspólnotowego prawa celnego w tym zakresie.

Art. 20. Zgłoszenie celne dotyczące towaru niemającego charakteru handlowego
wprowadzanego na
obszar celny Wspólnoty lub wprowadzanego z tego obszaru, dokonywane przez podróżnych,
powinno

być złożone najpóźniej w chwili przystąpienia organu celnego do kontroli celnej.
Art. 21. Organ celny odmawia przyjęcia zgłoszenia celnego, wskazując przyczyny odmowy w

formie
pisemnej, jeżeli:

- 1) zgłoszenie nie odpowiada wymogom formalnym, o których mowa w art. 62 Wspólnotowego Kodeksu Celnego;
- 2) nie są spełnione warunki do objęcia towaru wnioskowana procedura celna lub nadania przeznaczenia celnego;
- 3) objęcie towaru wnioskowana procedura celna lub nadanie przeznaczenia celnego nie może nastąpić z powodu obowiązujących zakazów lub ograniczeń.

Art. 22. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje towarów, których objęcie procedurą celną z zastosowaniem procedury uproszczonej zależy od spełnienia dodatkowych warunków, oraz rodzaje towarów, które nie mogą być obejmowane procedurą celną z zastosowaniem procedury uproszczonej. Rozporządzenie powinno uwzględniać rodzaje procedur celnych, w których stosuje się procedurę uproszczoną, oraz ryzyko związane z obrotem określonymi kategoriami towarów.

Art. 23. 1. Zgłaszający oblicza i wykazuje w zgłoszeniu celnym kwotę należności przywozowych lub należności wywozowych.

2. Jeżeli organ celny stwierdzi, że zgłaszający w zgłoszeniu celnym zadeklarował nieprawidłowe dane, mogące mieć wpływ na wysokość kwoty wynikającej z długu celnego lub zastosowana procedura celna, wydaje decyzję, w której określa kwotę wynikającą z długu celnego lub rozstrzyga o nadaniu towarowi właściwego przeznaczenia celnego zgodnie z przepisami prawa celnego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ celny nie wydaje postanowienia o wszczęciu postępowania. Za datę wszczęcia postępowania przyjmuje się datę przyjęcia zgłoszenia celnego.

4. Po zwolnieniu towaru organ celny może, z urzędu lub na wniosek, wydać postanowienie, w którym zmienia nieprawidłowe dane zawarte w zgłoszeniu celnym, inne niż określone w ust. 2. Na postanowienie w sprawie zmiany służy zazalenie.

Art. 24. 1. Towary zwolnione przez organ celny powinny zostać podjęte w terminie 30 dni od dnia ich zwolnienia.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony na wniosek osoby zainteresowanej. Na postanowienie w sprawie przedłużenia terminu służy zazalenie.

Art. 25. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia,

przypadki, w których organ celny pobiera zabezpieczenie:

- 1) w związku z prowadzeniem składu celnego;
- 2) w związku z korzystaniem z zawieszającej procedury celnej, w celu zapewnienia pokrycia kwoty wynikającej z długu celnego mogącego powstać w stosunku do towarów objętych tą procedurą;

- 3) w związku z dopuszczeniem do obrotu towarów, które podlegają dozorowi celnemu ze względu na przeznaczenie;
- 4) w innych przypadkach, gdy przepisy prawa celnego przewidują możliwość pobrania zabezpieczenia.

Rozporządzenie powinno uwzględnić, w szczególności, różnice pomiędzy poszczególnymi typami składów celnych, rodzaje towarów obejmowanych procedurami celnymi, z uwzględnieniem towarów, którymi obrót związany jest z podwyższonym ryzykiem.

Art. 26. 1. Wolne obszary celne lub składy wolnocłowe mogą być tworzone na wniosek w celu:

- 1) ułatwienia międzynarodowego ruchu tranzytowego towarów, w szczególności w portach morskich, lotniczych, rzecznych lub miejscach przyległych do przejść granicznych;
 - 2) rozwoju eksportu i tworzenia nowych miejsc pracy.
2. Wolne obszary celne lub składy wolnocłowe mogą być tworzone w miejscach niezamieszkałych, których położenie umożliwi sprawowanie skutecznego dozoru celnego towarów wprowadzanych i wyprowadzanych z wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego.

3. Zarządzającym wolnym obszarem celnym lub składem wolnocłowym może być jedynie osoba mająca siedzibę we Wspólnocie posiadająca, z wyjątkiem wolnych obszarów celnych o typie kontroli II w

rozumieniu art. 799 lit. b Rozporządzenia Wykonawczego, prawo własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości, na której ma być ustanowiony wolny obszar celny lub skład wolnocłowy.

4. Wstęp do wolnego obszaru celnego oraz przemieszczanie się w nim odbywa się według zasad i na warunkach ustalonych z organem celnym.

5. Wolny obszar celny lub skład wolnocłowy może być zniesiony z urzędu lub na wniosek zarządzającego.

6. Zniesienie wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego może nastąpić z urzędu, w przypadku gdy:

- 1) wymagają tego zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zarządzający raz naruszył przepisy podatkowe lub celne;
- 3) nie została podjęta działalność gospodarcza:
 - a) w wolnym obszarze celnym - w terminie 24 miesięcy od dnia jego ustanowienia,
 - b) w składzie wolnocłowym - w terminie 12 miesięcy od dnia jego ustanowienia.

Art. 27. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o utworzenie lub zmianę powierzchni wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego, dokumenty, które należy do niego dołączyć, oraz tryb rozpatrzenia wniosku, uwzględniając zakres informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, ustanawia i znosi wolne obszary celne i składy wolnocłowe, określa

ich obszar i wyznacza osobę zarządzającego, mając na uwadze spełnienie wymogów, o których mowa w art. 26.

Art. 28. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób powiadamiania organu celnego o rozpoczęciu lub zakończeniu działalności w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym;
- 2) ogólne warunki i wzory ewidencji prowadzonych w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym.

W rozporządzeniu należy określić w szczególności dokumenty, które powinien przedłożyć organowi celnemu przedsiębiorca w przypadku rozpoczęcia lub zakończenia działalności w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym.

Art. 29. 1. Organ celny może wyrazić zgodę na zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa bez innych obciążeń niż należności przywózowe. Organ celny może odstąpić od tego warunku, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że przyjęcie zrzeczonego towaru nie narazi Skarbu Państwa na straty.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb postępowania przy zniszczeniu towaru i zrzeczeniu się towaru na rzecz Skarbu Państwa.

Rozporządzenie powinno uwzględniać, w szczególności, możliwość sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej oraz powierzenia zniszczenia towaru wyspecjalizowanym jednostkom powołanym do niszczenia określonego rodzaju towarów.

Art. 30. 1. Jeżeli zgodnie z przepisami Wspólnotowego Kodeksu Celnego organ celny jest obowiązany podjąć działania zmierzające do uregulowania sytuacji towaru, może dokonać jego zajęcia.

2. Zajęcie towaru może być dokonane bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami i przywilejami.
3. Zajęcie towaru następuje w drodze postanowienia, które może być w każdym czasie uchylone lub zmienione.
4. Na postanowienie w sprawie zajęcia towaru przysługuje zażalenie.

Art. 31. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne zakazują posiadania, rozpowszechniania lub obrotu towarami albo uzależniają ich posiadanie, obrót lub rozpowszechnianie od spełnienia określonych wymogów, a wymogi te nie zostały spełnione, organ celny, w celu uregulowania sytuacji towaru, może:

- 1) cofnąć towar poza obszar celny Wspólnoty lub na ten obszar,
- 2) sprzedać towar osobie, która zobowiąże się do dokonania jego powrotnego wywozu albo która zapewnia spełnienie tych wymogów w terminie wyznaczonym przez organ celny, jeżeli cofnięcie towaru nie jest możliwe,
- 3) dokonać zniszczenia towaru, jeżeli sprzedaż towaru nie jest możliwa, jest znacznie

- utrudniona lub nieuzasadniona,
- 4) wystąpić o orzeczenie przepadku towaru na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli dokonanie zniszczenia towaru jest nieuzasadnione
- chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują inny sposób postępowania.
2. O przepadku towaru na rzecz Skarbu Państwa, na wniosek organu celnego, orzeka sąd, stosując przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Niemożność ustalenia osoby, na której ciąży obowiązki wynikające z przepisów prawa celnego, nie stanowi przeszkody do wystąpienia z wnioskiem o orzeczenie przepadku towaru i do orzeczenia tego przepadku.
3. Przepis ust. 2 stosuje się również, gdy umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują przepadek towaru.
4. Koszty cofnięcia towaru, sprzedaży, zniszczenia lub likwidacji w inny sposób oraz koszty jego przechowywaniem ponoszą solidarnie osoba, na której ciąży obowiązki wynikające z przepisów prawa celnego, oraz każda inna osoba, w której posiadaniu znajduje się towar.
- Art. 32. 1. W celu uregulowania sytuacji towarów innych niż będące przedmiotem zakazów lub ograniczeń, organ celny może:
- 1) sprzedać towar,
 - 2) dokonać zniszczenia towaru, jeżeli sprzedaż towaru nie jest możliwa, jest znacznie utrudniona lub nieuzasadniona,
 - 3) wystąpić o orzeczenie przepadku towaru na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli dokonanie zniszczenia towaru jest nieuzasadnione
- chyba że przepisy prawa celnego stanowią inaczej.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, cena sprzedaży powinna uwzględniać ustaloną przez organ celny kwotę należności przywózowych ciążących na towarze.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepis art. 31 ust. 2.
4. Koszty sprzedaży towaru, zniszczenia lub likwidacji w inny sposób oraz koszty związane z jego przechowywaniem ponoszą solidarnie osoba, na której ciąży obowiązki wynikające z przepisów prawa celnego, oraz każda inna osoba, w której posiadaniu znajduje się towar.
- Art. 33. 1. Sprzedaż towaru następuje w trybie i na zasadach określonych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.
2. Przepisy działu II rozdziału 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968, z późn. zm.3)) dotyczące zobowiązanego stosuje się do osoby, na której ciąży obowiązki wynikające z przepisów prawa celnego, lub każdej innej osoby, w której posiadaniu znajduje się towar.
3. W przypadku gdy zobowiązany jest nieznany, w dokumentach stosowanych przy sprzedaży wskazuje

się ten fakt.

4. Środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży towaru przeznaczone są na finansowanie wydatków i

należności, w następującej kolejności:

1) koszty sprzedaży;

2) koszty przewozu, przeładunku i przechowywania - poniesione przez Skarb Państwa;

3) kwoty należności przywozowych lub wywozowych;

4) kwoty należności obciążające towar na podstawie przepisów odrębnych.

5. Nadwyżkę ze sprzedaży towaru niestanowiącego własności Skarbu Państwa, pozostałą po pokryciu

wydatków i kwot należności, o których mowa w ust. 4, zwraca się osobie uprawnionej, jeżeli jest znana.

Nadwyżka przechodzi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się po jej odbiór w

terminie 12 miesięcy od dnia jej zawiadomienia lub od dnia, kiedy stwierdzono brak możliwości doreczenia

zawiadomienia.

6. Jeżeli sprzedaż towaru jest dokonywana pod warunkiem nadania określonego przeznaczenia celnego,

obowiązki wynikające z przepisów prawa celnego związane z tym przeznaczeniem powstają z chwili

wydania towarów nabywcy.

Art. 34. Nieodpłatne przekazanie towarów, o którym mowa w przepisach wskazanych w art. 33 ust. 1, jest

możliwe pod warunkiem, że podmiot, na rzecz którego to przekazanie jest realizowane, wystąpi o nadanie

towarowi przeznaczenia celnego określonego przez organ celny w terminie wyznaczonym przez ten

organ. Przepis art. 33 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. 1. W depozycie urzędu celnego przechowuje się czasowo:

1) towary niewspółnotowe przed uzyskaniem przez nie przeznaczenia celnego bądź towary wspólnotowe niedopuszczone do wywozu, jeżeli cofnięcie towarów odpowiednio poza obszar celny Wspólnoty lub na ten obszar albo ich złożenie w magazynie czasowego składowania jest niemożliwe lub utrudnione;

2) towary zajęte w celu zabezpieczenia należności przywozowych lub należności wywozowych;

3) inne towary, w przypadkach przewidzianych w przepisach odrębnych.

2. Towary przyjęte do przechowania w depozycie mogą być przekazane przez organ celny innej osobie do

przechowania pod dozorem celnym.

3. Przechowaniu w depozycie nie podlegają towary niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub środowiska

naturalnego oraz łatwo psujące się.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki przyjmowania towarów do depozytu i wydawania towarów z depozytu,

2) przypadki, w których organ celny odmówi przyjęcia towarów do depozytu,

3) terminy przechowywania towarów w depozycie

- mając na uwadze, w szczególności, rodzaj towarów oraz uproszczenie formalności w przyjmowaniu

towarów do depozytu.

Rozdział 3 Zwolnienia celne

Art. 36. Zwolnienie od należności przywozowych lub należności wywozowych stosuje się na wniosek zgłaszającego.

Art. 37. 1. Zwolnione od należności przywozowych są paliwa, smary i inne materiały eksploatacyjne niezbędne do funkcjonowania środków transportu, innych niż wymienione w art. 112 ust. 1 lit. a

Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, przewożone w tych środkach

transportu, wykorzystywane do ich napędu lub działania instalacji, w które są wyposażone.

2. Towary, o których mowa w ust. 1, nie mogą być wykorzystywane w innych środkach transportu niż ten, w którym zostały przywiezione, ani nie mogą zostać usunięte z tego środka transportu, chyba że jest to

konieczne ze względu na jego naprawę, oraz nie mogą zostać odpłatnie lub nieodpłatnie odstąpione przez osobę korzystającą ze zwolnienia.

3. W przypadku naruszenia warunku, o którym mowa w ust. 2, powstaje dług celny.

Wysokość długu

celnego określa się według stanu i wartości celnej towaru w dniu naruszenia warunku i według stawek

celnych obowiązujących w tym dniu. Jeżeli nie można ustalić daty odstąpienia towaru, art. 214

Wspólnotowego Kodeksu Celnego stosuje się odpowiednio.

Art. 38. 1. Zwolnione od należności przywozowych są środki spożywcze oraz zapasy pokładowe przywożone w innych niż wymienione w art. 112 ust. 1 lit. a Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych środkach transportu, użytkowanych w celach zarobkowych,

przeznaczone do konsumpcji lub jednorazowego zużycia przez załogę lub pasażerów w tych środkach

transportu w czasie rejsu lub podróży, jeżeli tego rodzaju usługa jest normalną praktyką.

2. W przypadku sprzedaży podróznym towarów, o których mowa w ust. 1, opakowania towarów muszą

być oznaczone w sposób umożliwiający ich identyfikację poza środkiem transportu.

3. Zwolnień, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do alkoholu i napojów alkoholowych z pozycji 2208

Taryfy celnej oraz tytoniu i wyrobów tytoniowych przewożonych w wagonach restauracyjnych kolejowych środków transportu.

Art. 39. Zwolnione od należności przywozowych są paliwa, o których mowa w art. 112 ust. 1 lit. a

Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, w ilości nieprzekraczającej:

- 1) 600 litrów, w przypadku paliwa przewożonego w standardowym zbiorniku handlowego pojazdu samochodowego służącego do odpłatnego lub nieodpłatnego przewozu więcej niż dziewięciu osób włącznie z kierowcą,
- 2) 200 litrów, w przypadku paliwa przewożonego w standardowym zbiorniku handlowego

- pojazdu samochodowego innego niż wymieniony w pkt 1,
3) 200 litrów paliwa przewozonego w standardowym zbiorniku pojemnika specjalnego przeznaczenia
chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Art. 40. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, ograniczenia wartości lub ilości zwolnionych od należności przywozowych towarów przywozonych przez osoby, o których mowa w art. 47 zdanie drugie i art. 49 ust. 1 Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, mając na uwadze, w szczególności, zapobieżenie nadmiernemu przywozowi niektórych towarów objętych podatkiem akcyzowym na obszar celny Wspólnoty.

Art. 41. Na zasadzie wzajemności i pod warunkiem nieodstępowania towarów przez okres 3 lat od dnia dopuszczenia do obrotu osobom innym niż wymienione w tym artykule zwolnione od należności przywozowych, zgodnie z postanowieniami Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r. (Dz. U. z 1965 r. Nr 37, poz. 232), Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r. (Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98), oraz Konwencji o misjach specjalnych, otwartej do podpisu w Nowym Jorku dnia 16

grudnia 1969 r. (Dz. U. z 1985 r. Nr 48, poz. 245), są towary przeznaczone do użytku:

- 1) urzędowego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówkę w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) osobistego uwierzytelnionych w Rzeczypospolitej Polskiej szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, osób należących do personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw i misji specjalnych, osób należących do personelu organizacji międzynarodowych oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin;
- 3) osobistego urzędników konsularnych państw obcych oraz pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin;
- 4) osobistego osób niekorzystających z immunitetów, a należących do cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42. Zwolnione od należności przywozowych są towary przywożone w zakresie przewidzianym w

Umowie między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 21, poz. 257).

Art. 43. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ministrem właściwym do spraw finansów

publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz jednostek i organizacji uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 51 tiret drugie Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, mając na uwadze rodzaj działalności prowadzonej przez te jednostki i organizacje.

Art. 44. Minister właściwy do spraw nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz prywatnych instytucji, których podstawowa działalnością jest nauczanie lub prowadzenie badań naukowych, uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 52 ust. 2 tiret drugie Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, mając na uwadze rodzaj działalności prowadzonej przez te instytucje.

Art. 45. Minister właściwy do spraw nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz prywatnych instytucji, których podstawowa działalnością jest nauczanie lub prowadzenie badań naukowych, uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 60 ust. 2 tiret drugie Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, mając na uwadze rodzaj działalności prowadzonej przez te instytucje.

Art. 46. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz instytucji i laboratoriów uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 62 lit. a Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych, mając na uwadze rodzaj działalności prowadzonej przez te instytucje i laboratoria.

Art. 47. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz szpitali i innych jednostek służby zdrowia oraz medycznych instytutów badawczych uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 63a ust. 1 Rozporządzenia ustanawiającego

wspólnotowy system
zwolnień celnych. W wykazie mogą być umieszczone tylko jednostki, które gwarantują
wykorzystanie
zwolnionych od należności przywozowych towarów zgodnie z przeznaczeniem.
Art. 48. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do
spraw gospodarki
oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia,
wykaz
instytucji powołanych do kontroli jakości surowców używanych do produkcji produktów
lecniczych,
uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w
art. 63c
Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych. W wykazie mogą
być
umieszczone tylko instytucje, które wykorzystują substancje posiadające atest Światowej
Organizacji
Zdrowia w celu kontroli jakości surowców używanych do produkcji produktów leczniczych
oraz gwarantują
wykorzystanie zwolnionych od należności przywozowych towarów zgodnie z
przeznaczeniem.
Art. 49. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z
ministrem właściwym
do spraw zdrowia, ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz ministrem właściwym do
spraw
finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie muszą spełniać
instytucje i
organizacje, o których mowa w art. 65 ust. 1 Rozporządzenia ustanawiającego wspólnotowy
system
zwolnień celnych.
Art. 50. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z
ministrem właściwym
do spraw zdrowia, ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz ministrem właściwym do
spraw
finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie muszą spełniać
instytucje i
organizacje, o których mowa w art. 71 tiret drugie oraz w art. 72 ust. 1 tiret drugie
Rozporządzenia
ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych.

Rozdział 4

Dług celny

Art. 51. Organ celny, w drodze decyzji, określa kwotę należności wynikająca z długu celnego
powstałego
na podstawie art. 202-205, art. 210, art. 211 i art. 216 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, a
także
niezaksięgowaną kwotę należności wynikającą z długu celnego, gdy istnieją podstawy do jej
zaksięgowania retrospektywnego na podstawie art. 220 Wspólnotowego Kodeksu Celnego.
Art. 52. 1. Gwarantem, o którym mowa w art. 195 Wspólnotowego Kodeksu Celnego,
uprawnionym do
udzielania gwarancji składanych jako zabezpieczenie pokrycia kwot wynikających z długów
celnych, może

być jedynie osoba mająca siedzibę we Wspólnocie i prowadząca działalność bankową lub ubezpieczeniową na obszarze stosowania niniejszej ustawy, ujęta w wykazie gwarantów.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz gwarantów, mając na uwadze konieczność zapewnienia realizacji zobowiązań wynikających z zabezpieczenia kwoty długu celnego.

Art. 53. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób złożenia zabezpieczenia w formie depozytu w gotówce,
- 2) dokumenty uważane za równoważne z depozytem w gotówce, mające wartość płatniczą, które mogą być przyjmowane przez organy celne,
- 3) sposób potwierdzenia przez organ celny złożenia zabezpieczenia - mając na uwadze, w szczególności, jednolitość postępowania w tym zakresie, a także uwzględniając potrzeby gospodarcze przedsiębiorców.

Art. 54. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, inne formy zabezpieczenia niż te, o których mowa w art. 193 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, oraz przypadki i warunki korzystania z tych form zabezpieczenia, biorąc pod uwagę formy zabezpieczenia określone w art. 857 Rozporządzenia Wykonawczego oraz zapewnienie skuteczności realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa celnego.

Art. 55. Organ celny nie księguje i nie pobiera kwoty należności przywozowych:

- 1) jeżeli suma kwot tych należności i należności podatkowych z tytułu importu towarów nie przekracza:
 - a) w ruchu podróźnych - równowartości kwoty 1 euro,
 - b) w pozostałych przypadkach - równowartości kwoty 3 euro;
- 2) jeżeli upłynął termin na powiadomienie dłużnika o kwocie należności.

Art. 56. W przypadku, o którym mowa w art. 221 ust. 4 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, powiadomienie dłużnika o kwocie należności nie może nastąpić po upływie 5 lat, licząc od dnia powstania długu celnego.

Art. 221 ust. 3 zdanie drugie Wspólnotowego Kodeksu Celnego stosuje się odpowiednio.

Art. 57. Za termin dokonania zapłaty kwoty należności uważa się:

- 1) przy zapłacie gotówką - dzień wpłacenia kwoty należności w kasie urzędu celnego lub na rachunek organu celnego w banku, w placówce pocztowej, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;
- 2) w obrocie bezgotówkowym - dzień obciążenia rachunku bankowego dłużnika lub rachunku dłużnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej na podstawie polecenia przelewu.

Art. 58. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wyrażoną w euro równowartość kwoty, powyżej której należności uiszcza się w formie bezgotówkowej. Rozporządzenie powinno uwzględniać zachowanie bezpieczeństwa w obrocie pieniężnym.

Art. 59. 1. Organ celny wydaje pozwolenie na odroczenie terminu płatności należności osobom, które

spełniają następujące warunki:

- 1) nie popełniły poważnego lub powtórnego naruszenia przepisów prawa celnego;

- 2) dają gwarancje należytego wykonania obowiązków wynikających z przepisów prawa celnego.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe warunki i tryb postępowania przy udzielaniu pozwoleń na odroczenie terminu płatności należności,
 - 2) szczegółowe warunki i tryb postępowania przy stosowaniu odroczenia- biorąc pod uwagę zapewnienie jednolitości postępowania oraz ułatwienie w dokonywaniu formalności przed organami celnymi.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których ze względu na rodzaj towaru nie udziela się pozwolenia na odroczenie terminu płatności należności. Wskazując przypadki, w których nie udziela się pozwolenia, należy uwzględnić ryzyko związane z obrotem określonymi kategoriami towarów.

Art. 60. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje ułatwień płatniczych innych niż odroczenie płatności kwoty należności, warunki ich udzielania, wzór wniosku o udzielenie ułatwienia oraz dokumenty, które należy do niego dołączyć, uwzględniając wysokość odsetek, o których mowa w art. 229 lit. b Wspólnotowego Kodeksu Celnego.

Art. 61. 1. Jeżeli nie zostało złożone zabezpieczenie albo gdyby kwota złożonego zabezpieczenia nie pokryła kwoty wynikającej z długu celnego, kwota należności może być zabezpieczona na majątku dłużnika przed terminem płatności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostanie ona uiszczona.

2. Zabezpieczenia można dokonać również:

- 1) przed zaksięgowaniem kwoty należności;
 - 2) w toku postępowania celnego lub kontroli celnej, przed wydaniem decyzji określającej kwotę należności wynikającą z długu celnego.
3. Zabezpieczenie następuje w drodze decyzji. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ celny określa w decyzji o zabezpieczeniu przybliżoną kwotę należności w oparciu o dane dotyczące podstawy ustalenia wysokości tej kwoty.
4. Na podstawie decyzji o zabezpieczeniu następuje tymczasowe zajęcie majątku do czasu zarządzenia zabezpieczenia na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. W postępowaniu zabezpieczającym nie stosuje się przepisów art. 165 § 2 i art. 200 § 1 ustawy z dnia

29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.4)).

Art. 62. 1. Zabezpieczenie, o którym mowa w art. 61, następuje w trybie określonym w przepisach o

postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Tymczasowe zajęcie, o którym mowa w art. 61 ust. 4, jest skuteczne pod warunkiem wydania

- zarządzenia zabezpieczenia w terminie 3 dni od dnia wydania decyzji o zabezpieczeniu.
- Art. 63. 1. Decyzja o zabezpieczeniu, o której mowa w art. 61, wygasa po upływie 10 dni od dnia powiadomienia dłużnika o wysokości zaksięgowanej kwoty należności.
2. Wygaszenie decyzji o zabezpieczeniu nie narusza zarządzenia zabezpieczenia wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- Art. 64. 1. Jeżeli nie zostało złożone zabezpieczenie albo gdyby kwota złożonego zabezpieczenia nie pokryła długu celnego, towar, na którym ciąży należność, może być przez organ celny zajęty w celu zabezpieczenia kwoty należności, do czasu ich uiszczenia. W tym przypadku stosuje się przepisy art. 30 ust. 2-4.
2. Jeżeli nie zostanie uiszczona kwota należności za towar, o którym mowa w ust. 1, może on zostać sprzedany przez organ celny w celu pokrycia ciąży na nim kwoty należności. Przepis art. 33 stosuje się odpowiednio.
- Art. 65. 1. Termin, o którym mowa w art. 222 ust. 1 lit. a Wspólnotowego Kodeksu Celnego, wynosi 10 dni.
2. Jeżeli kwota należności nie została uiszczona w terminie, organ celny pokrywa ją ze złożonego zabezpieczenia.
3. Od kwot należności nieuiszczonych w terminie pobiera się odsetki.
4. W przypadku powstania długu celnego na podstawie art. 202-205 oraz art. 210 i art. 211 Wspólnotowego Kodeksu Celnego pobiera się odsetki liczone od dnia jego powstania.
5. Organ celny pobiera odsetki w przypadku, gdy kwota wynikająca z długu celnego została zaksięgowana na podstawie nieprawidłowych lub niekompletnych danych podanych przez zgłaszającego w zgłoszeniu celnym, z wyjątkiem, gdy dłużnik udowodni, że podanie nieprawidłowych lub niekompletnych danych spowodowane było okolicznościami niewynikającymi z jego zaniedbania lub świadomego działania.
- Odsetki pobierane są od dnia powstania długu celnego od kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą należną a kwotą pobraną.
6. Odsetki, o których mowa w ust. 3-5, pobiera się według zasad i w wysokości określonej w odrębnych przepisach, dotyczących pobierania odsetek za zwłokę od należności podatkowych.
7. Kwota należności można dochodzić w terminie 5 lat, licząc od dnia, w którym zostały zaksięgowane.
8. Bieg przedawnienia terminu, o którym mowa w ust. 7, zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został zawiadomiony. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu, w którym zakończono postępowanie egzekucyjne.
9. Kolejne wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie przerywa biegu terminu

przedawnienia.

10. Bieg przedawnienia terminu, o którym mowa w ust. 7, zostaje zawieszony z dniem:

- 1) wszczęcia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe;
- 2) wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

11. Termin przedawnienia biegnie dalej od dnia następującego po dniu:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe;
- 2) doreczenia organowi celnemu prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego.

Art. 66. 1. Do odpowiedzialności z tytułu długu celnego oraz odsetek, o których mowa w art. 65 ust. 3-5,

stosuje się odpowiednio przepisy art. 29 oraz rozdziałów 14 i 15 działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997

r. - Ordynacja podatkowa.

2. W zakresie wykonania obowiązków o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym, wynikających z przepisów prawa celnego, organy celne stosują przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,

chyba że przepisy prawa celnego stanowią inaczej.

Art. 67. 1. Od zwracanych należności organ celny płaci odsetki, gdy niewłaściwe ustalenie kwoty

należności było wynikiem błędu organu celnego, a dłużnik w żaden sposób nie przyczynił się do

powstania tego błędu. W takim przypadku odsetki oblicza się od dnia zapłaty należności podlegających

zwrotowi oraz według zasad i w wysokości określonej w odrębnych przepisach, dotyczących pobierania

odsetek za zwłokę od należności podatkowych.

2. W przypadku gdy decyzja o zwrocie należności nie zostanie wykonana w terminie 3 miesięcy od dnia

jej wydania, odsetki, które podlegają wypłacie, są obliczane od dnia następującego po dniu upływu tego

terminu oraz według zasad i w wysokości określonej w odrębnych przepisach, dotyczących pobierania

odsetek za zwłokę od należności podatkowych.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy wypłata odsetek następuje na podstawie ust. 1.

Art. 68. Kwota należności podlegających zwrotowi może zostać zaliczona na zaległe lub bieżące

zobowiązania dłużnika wobec organu celnego.

Rozdział 5

Właściwość organów celnych

Art. 69. 1. W postępowaniu celnym organami właściwymi są:

- 1) naczelnik urzędu celnego - jako organ pierwszej instancji;
- 2) dyrektor izby celnej - jako:
 - a) organ odwoławczy od decyzji naczelnika urzędu celnego,
 - b) organ pierwszej instancji w sprawach określonych w przepisach prawa celnego oraz przepisach odrębnych,
 - c) organ odwoławczy od decyzji wydanych przez ten organ w pierwszej instancji, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej;

3) minister właściwy do spraw finansów publicznych - jako:

- a) organ pierwszej instancji w sprawach stwierdzenia z urzędu nieważności decyzji ostatecznej dyrektora izby celnej,
- b) organ odwoławczy od decyzji wydanych przez ten organ w pierwszej instancji oraz decyzji, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 2.

2. Organami wyższego stopnia są organy odwoławcze.

Art. 70. 1. Dyrektor izby celnej jest właściwy w sprawach, o których mowa w:

- 1) Art. 76, art. 94 ust. 2 lit. b i ust. 4, art. 100, art. 167 ust. 3, art. 172 ust. 2 i 3, art. 191, art. 224 i art. 229 Wspólnotowego Kodeksu Celnego;
- 2) Art. 292 ust. 5, art. 313b, art. 324a, art. 324d, art. 324e, art. 372 ust. 1 lit. a, e, f i h, art. 403 ust. 1, art. 500 i art. 804 Rozporządzenia Wykonawczego;
- 3) Art. 18, art. 31 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 32 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 34, art. 64 ust. 2 i art. 65 ust. 2 ustawy.

2. Dyrektor lub dyrektorzy izb celnych wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw finansów

publicznych są właściwi w sprawach dotyczących:

- 1) pozwoleń na korzystanie z procedury TIR;
- 2) wiążącej informacji taryfowej i wiążącej informacji o pochodzeniu towaru;
- 3) prowadzenia listy agentów celnych oraz wydawania decyzji w sprawach wpisu osoby na listę agentów celnych, skreślenia osoby z listy agentów celnych i zawieszenia w działalności agenta celnego;
- 4) wydawania decyzji w sprawach ochrony praw własności intelektualnej.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, wyznaczy dyrektora lub

dyrektorów izb celnych właściwych do prowadzenia spraw, o których mowa w ust. 2.

Rozporządzenie

powinno szczegółowo określać zakres spraw, które może prowadzić wyznaczony dyrektor izby celnej,

uwzględniając potrzeby sprawnego wykonywania zadań oraz jednolitości postępowania.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć

dyrektora lub dyrektorów izb celnych właściwych do prowadzenia spraw innych niż określone w ust. 2.

Rozporządzenie powinno szczegółowo określać zakres spraw, które może prowadzić wyznaczony

dyrektor izby celnej, uwzględniając potrzeby sprawnego wykonywania zadań oraz jednolitości postępowania.

Art. 71. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, właściwość

miejscowa organów celnych, mając na uwadze, w szczególności, zakres zadań wykonywanych przez te

organy, a także rodzaje procedur celnych, którymi mogą być obejmowane towary.

Rozporządzenie

powinno uwzględniać możliwość sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej, a także gospodarcze

potrzeby przedsiębiorców.

Art. 72. W przypadku sporu o właściwość miejscową i rzeczową, przepisy art. 19 i 20 ustawy z dnia 29

sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Postępowanie w sprawach celnych

- Art. 73. 1. Do postępowania w sprawach celnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 12 oraz działu IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów prawa celnego.
2. Do wydawania zaświadczeń stosuje się odpowiednio przepisy działu VIIIA ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.
- Art. 74. W zakresie praw i obowiązków następców prawnych i podmiotów przekształconych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 14 działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.
- Art. 75. Z zastrzeżeniem art. 78, przedstawicielem może być każda osoba, o której mowa w art. 4 pkt 1 Wspólnotowego Kodeksu Celnego. Przedstawicielem może być, w szczególności, agencja celna, spedytor, przewoźnik.
- Art. 76. Czynności dokonane przez przedstawiciela w granicach upoważnienia pociągają za sobą skutki bezpośrednio dla osoby, która go ustanowiła.
- Art. 77. Przedstawiciel może udzielić dalszego upoważnienia do wykonania określonych czynności, za zgodą osoby udzielającej upoważnienia.
- Art. 78. 1. Zgłoszenia celne jako przedstawiciel bezpośredni osoby zainteresowanej może wyłącznie osoba, o której mowa w art. 4 pkt 1 Wspólnotowego Kodeksu Celnego, jeżeli jest agentem celnym lub jeżeli w jej imieniu czynności przed organem celnym dokonuje upoważniony pracownik wpisany na listę agentów celnych.
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli zgłoszenie celne:
- 1) dotyczy towarów niemających charakteru handlowego;
 - 2) jest dokonywane w imieniu osoby zainteresowanej przez jej pracownika;
 - 3) jest dokonywane w ramach obrotu pocztowego.
- Art. 79. Agentem celnym jest osoba wpisana na listę agentów celnych.
- Art. 80. 1. Na listę agentów celnych wpisuje się osobę fizyczną, jeżeli spełnia następujące warunki:
- 1) posiada miejsce zamieszkania we Wspólnocie;
 - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
 - 3) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie;
 - 5) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo gospodarcze lub za przestępstwo skarbowe;
 - 6) swoim postępowaniem daje rekojmię prawidłowego wykonywania czynności agenta celnego;
 - 7) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin na agenta celnego przed komisją egzaminacyjną, powoływana przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych,

lub otrzymała decyzje o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego
wydana na podstawie przepisów odrębnych;

8) wystąpiła z wnioskiem o wpis na liste agentów celnych, nie później niż w okresie 2 lat od
dnia spełnienia warunku określonego w pkt 7.

2. Z listy agentów celnych skreśla się osobę w przypadku:

- 1) gdy został naruszony jeden z warunków, o których mowa w ust. 1;
- 2) niewykonywania czynności agenta celnego przez okres co najmniej pięciu lat;
- 3) jej śmierci.

3. Działalność agenta celnego może zostać zawieszona na czas toczącego się przeciwko
osobie agenta
postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza listę agentów celnych w
Dzienniku
Urzędowym Ministra Finansów.

Art. 81. 1. Osoba przystępująca do egzaminu, o którym mowa w art. 80 ust. 1 pkt 7, wnosi
opłatę
egzaminacyjną.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego osób ubiegających się o uprawnienie do
wykonywania czynności agenta celnego oraz sposób powoływania komisji
egzaminacyjnej, kwalifikacje członków komisji, zakres i sposób przeprowadzania
egzaminu, a także wysokość opłat egzaminacyjnych przeznaczonych na pokrycie
działalności i wynagrodzenia jej członków,

2) sposób prowadzenia i tryb dokonywania wpisu na listę agentów celnych
- mając na uwadze, w szczególności, konieczność zapewnienia prawidłowego przebiegu
egzaminu,

sprawdzenia wiedzy niezbędnej do wykonywania czynności agenta celnego oraz sprawnego i
jednolitego
postępowania przy dokonywaniu wpisu.

Art. 82. 1. W przypadku niemożności ustalenia osoby, na której ciąży obowiązki wynikające z
przepisów
prawa celnego, organ celny może podejmować wszelkie niezbędne działania w celu
uregulowania sytuacji

towaru, w tym także wszcząć i prowadzić postępowanie oraz wydawać decyzje w stosunku do
osoby
nieznanej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, decyzja jest wydawana bez oznaczania strony.

Art. 83. Pisma skierowane do osób nieznanymi z miejsca pobytu lub adresu oraz decyzje, o
których mowa

w art. 82, wywieszają się na okres 14 dni w siedzibie organu celnego prowadzącego
postępowanie. Pisma

oraz decyzje uważa się za doręczone po upływie tego terminu.

Art. 84. 1. Osoba, która nie posiada miejsca zamieszkania lub siedziby na terytorium kraju,
jest

obowiązana, na zadanie organu celnego i w terminie przez niego wskazanym, do
ustanowienia w kraju

pełnomocnika do spraw doręczeń. Ustanowienie pełnomocnika jest skuteczne także w
postępowaniu, o

którym mowa w art. 31 ust. 2.

2. W przypadku niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio

art. 83.

3. Organ celny poucza osobę, o której mowa w ust. 1, o skutkach nieustanowienia pełnomocnika do spraw doreczen, sporządzając z tej czynności pisemny protokół.

Art. 85. Organ celny może wszcząć postępowanie z urzędu w sprawach dotyczących towaru przywozonego z terytorium państwa trzeciego lub do niego wywozonego w obrocie pocztowym.

Art. 86. 1. Organ celny może przyjąć jako dowód w postępowaniu dokumenty sporządzone przez organy celne państwa obcego lub inne uprawnione podmioty państwa obcego.

2. Organ celny może zadać od strony postępowania:

- 1) urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym;
- 2) przedłożenia dokumentów zagranicznych zalegalizowanych przez właściwe organy polskie działające w kraju albo polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne.

Art. 87. 1. Organ celny może zawiesić postępowanie w przypadku, gdy w jego toku wystąpił z wnioskiem o pomoc prawną do organu celnego państwa obcego lub innego uprawnionego podmiotu państwa obcego.

2. Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania służy zażalenie.

Art. 88. Prowadzenie postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe, wykroczenie skarbowe lub postępowania karnego nie stanowi przeszkody do prowadzenia postępowania w sprawie celnej.

Art. 89. 1. Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu

prawnego w drodze zaświadczenia, organ celny przyjmuje od strony, na jej wniosek, oświadczenie

złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2. Przed przyjęciem oświadczenia organ celny uprzedza stronę o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 90. Organ celny może, w drodze postanowienia, połączyć toczące się przed nim oddzielne sprawy, w

celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia, jeżeli dotyczą tej samej osoby i są ze sobą w związku.

Art. 91. Badania lub analizy towaru mogą być wykonywane przez laboratoria celne lub inne laboratoria,

akredytowane zgodnie z odrębnymi przepisami, a także przez instytuty naukowe i badawcze dysponujące

wyposażeniem niezbędnym dla danego rodzaju badań.

Art. 92. 1. Organ celny pobiera opłaty z tytułu przeprowadzonych badań lub analiz towarów, w przypadku

gdy:

- 1) badanie lub analiza zostaną przeprowadzone na ządanie osoby;
- 2) rozpatrzenie wniosku o wydanie wiążącej informacji taryfowej lub wiążącej informacji o pochodzeniu towaru wymaga przeprowadzenia badania lub analizy;
- 3) osoba będąca do tego zobowiązana nie podała danych dotyczących rodzaju, wartości, właściwości towaru lub innych informacji niezbędnych do wydania rozstrzygnięcia i

pomimo wezwania nie uzupełniła tych danych w wyznaczonym przez organ celny terminie;

4) podane przez osobę dane dotyczące towarów były nieprawdziwe lub nieprawidłowe.

2. Osoba, na wezwanie organu celnego, obowiązana jest do uiszczenia zaliczki w określonej wysokości

na pokrycie opłat za badania lub analizy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2. W przypadku nieuiszczenia

zaliczki w wyznaczonym terminie organ celny wydaje postanowienie o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

3. Kwota opłat i termin jej uiszczenia są ustalane przez organ celny, w drodze postanowienia, na które

przysługuje zażalenie. Kwota opłat powinna odpowiadać rzeczywistym wydatkom poniesionym z tytułu

przeprowadzonych badań lub analiz.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, ryczałtowe

stawki opłat za badania lub analizy przeprowadzane przez laboratoria celne. Określając stawki opłat,

należy uwzględnić rodzaj przeprowadzanych badań lub analiz, stopień ich skomplikowania i pracochłonność.

Art. 93. 1. Organ celny pobiera opłaty, stanowiące dochody budżetu państwa, za:

1) przechowanie towarów w depozycie lub w magazynie czasowego składowania prowadzonym przez organ celny;

2) wykonywanie na wniosek osoby zainteresowanej czynności przewidzianych w przepisach prawa celnego w miejscu innym niż urząd celny lub poza czasem pracy urzędu celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o

których mowa w ust. 1, uwzględniając charakter czynności, za które opłaty te są pobierane.

Art. 94. (uchylony).

Art. 95. Pozwolenia wydawane na podstawie przepisów prawa celnego nie podlegają opłacie skarbowej

oraz innym opłatom o charakterze publicznoprawnym.

Rozdział 7

Zasady postępowania z towarami objętymi Wspólną Polityką Rolną

Art. 96. 1. W zakresie przewidzianym dla organów celnych postępowanie z towarami objętymi Wspólną

Polityką Rolną obejmuje czynności związane z przywozem towarów na obszar celny Wspólnoty i

wywozem towarów z tego obszaru oraz:

1) sprawdzanie i potwierdzanie pozwoleń na przywóz lub wywóz oraz certyfikatów przywozowych;

2) przyjmowanie, sprawdzanie i potwierdzanie wniosków o refundację;

3) pobór i badania laboratoryjne próbek towarów;

4) zatwierdzanie magazynów żywnościowych;

5) zatwierdzanie miejsc, w których towary mogą być przetwarzane lub składowane w ramach prefinansowania;

6) kontrole zakładów produkcyjnych w zakresie dostosowania możliwości wytwórczych producenta do zgłoszonej i zarejestrowanej receptury, spełnienia parametrów wytwarzanego towaru, wynikających z receptury oraz weryfikacja receptur;

- 7) inne czynności wynikające z przepisów wspólnotowych regulujących Wspólna Polityka Rolna.
2. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, przepisy dotyczące przywozu towarów na obszar celny Wspólnoty i wywozu towarów z tego obszaru oraz wykonywania czynności kontroli celnej stosuje się odpowiednio.
3. Czynności w ramach postępowania z towarami objętymi Wspólna Polityka Rolna w zakresie przewidzianym dla organów celnych są realizowane we współpracy z właściwą agencją płatniczą, ustanowiona zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 166, poz. 1611 oraz z 2004 r. Nr 42, poz. 386).
4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych może określić, w drodze rozporządzenia, sposób współpracy organów celnych z agencją płatniczą przy wykonywaniu zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących Wspólna Polityka Rolna, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji tych zadań.
5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych może określić, w drodze rozporządzenia, dokumenty stosowane w obrocie towarami objętymi Wspólna Polityka Rolna oraz zasady postępowania z tymi towarami, w zakresie przewidzianym dla organów celnych. Rozporządzenie powinno określać, w szczególności, wzory i zasady stosowania dokumentów wykorzystywanych w obrocie towarami objętymi Wspólna Polityka Rolna, warunki i tryb zatwierdzania magazynów żywnościowych, miejsc przetwarzania lub składowania towarów w ramach prefinansowania, kontroli zakładów produkcyjnych w zakresie receptur oraz weryfikacji receptur, mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwego dozoru i kontroli celnej towarów objętych Wspólna Polityka Rolna oraz prawidłowego wykonania zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących Wspólna Polityka Rolna.

Rozdział 8

Ewidencja i statystyka dotycząca obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty

Art. 97. Użyte w niniejszym rozdziale określenia oznaczają:

- 1) zgłoszenie INTRASTAT - przekazanie organom celnym, w wymaganej formie i w określony sposób, informacji dla celów ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty;
- 2) osoba zobowiązana - osoba fizyczna lub osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, uczestnicząca w obrocie towarowym z państwami

członkowskimi Wspólnoty i zobowiązana do przekazywania informacji dla celów ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, zgodnie z przepisami wspólnotowymi regulującymi statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami o statystyce publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy.

Art. 98. 1. Osoba zobowiązana dokonuje zgłoszeń INTRASTAT na zasadach i w terminach określonych w przepisach wspólnotowych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisach o statystyce publicznej oraz przepisach niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb, sposób i terminy dokonywania zgłoszeń INTRASTAT oraz korekt tych zgłoszeń,
 - 2) wzory i sposób wypełniania formularzy stosowanych przy dokonywaniu zgłoszeń INTRASTAT oraz korekt tych zgłoszeń,
 - 3) właściwość miejscową organów celnych w sprawach dotyczących zgłoszeń INTRASTAT - uwzględniając wysokość progów statystycznych, zakres przekazywanych informacji wymaganych od osoby zobowiązanej oraz możliwość wykorzystania systemu teleinformatycznego.
3. Wysokość progów statystycznych, o których mowa w ust. 2, będzie ustalana corocznie w programie badań statystycznych statystyki publicznej, o którym mowa w przepisach o statystyce publicznej.

Art. 99. 1. Osoba zobowiązana może upoważnić osobę trzecią do dokonywania w jej imieniu zgłoszeń

INTRASTAT. Upoważnienie powinno zostać sporządzone w formie pisemnej.

2. Osoba trzecia, o której mowa w ust. 1, może być:

- 1) pracownik osoby zobowiązanej lub jej prokurent;
- 2) agent celny lub osoba, w imieniu której czynności przed organem celnym dokonuje upoważniony pracownik wpisany na listę agentów celnych;
- 3) adwokat;
- 4) radca prawny;
- 5) doradca podatkowy.

3. Czynności dokonane przez osobę, o której mowa w ust. 2, w granicach upoważnienia pociągają za sobą skutki bezpośrednio dla osoby, która ją upoważniła.

Art. 100. 1. W przypadku niewykonania lub nieprawidłowego wykonania obowiązku, o którym mowa w art.

98 ust. 1, organ celny, nie więcej niż trzykrotnie, upomina pisemnie osobę zobowiązaną o konieczności

złożenia zgłoszenia INTRASTAT lub dokonania korekty zgłoszenia już dokonanego.

2. Organ celny, przed skierowaniem pisemnego upomnienia o konieczności dokonania korekty zgłoszenia

INTRASTAT, może wezwąć, telefonicznie, telefaksem lub za pomocą innego środka łączności, osobę

zobowiązaną do dokonania korekty zgłoszenia lub złożenia wyjaśnień w tym zakresie.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb,

sposób i terminy dokonywania upomnień oraz wezwań, uwzględniając potrzeby zapewnienia

skutecznego
egzekwowania wykonania obowiązku przekazywania prawidłowych informacji dla celów
ewidencji i

statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty.

Art. 101. 1. Na osobę zobowiązana, która pomimo trzykrotnego pisemnego upomnienia, o
którym mowa w

art. 100 ust. 1, za okres sprawozdawczy:

1) nie dokonała zgłoszenia INTRASTAT lub

2) nie dokonała korekty złożonego uprzednio zgłoszenia INTRASTAT

- organ celny może nałożyć karę pieniężną w wysokości 3.000 zł.

2. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, organ celny nakłada w drodze decyzji.

3. Termin płatności kary pieniężnej wynosi 10 dni od dnia doreczenia decyzji.

4. Kara pieniężna uiszcza się gotówką w kasie urzędu celnego lub przekazuje na rachunek
bankowy

właściwego organu celnego.

5. Kara pieniężna stanowi dochód budżetu państwa.

6. Do dochodzenia kary pieniężnej stosuje się odpowiednio art. 65 ust. 7-11.

Art. 102. Do postępowania w sprawach ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego
z państwami

członkowskimi Wspólnoty, w zakresie nieuregulowanym przepisami wspólnotowymi
regulującymi

statystykę dotyczącą obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami
o statystyce

publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 12,
rozdziału 14 działu

III oraz działów IV i VIIIa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

Rozdział 9

Przepis końcowy

Art. 103. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą z dnia 19
marca 2004 r. -

Przepisy wprowadzające ustawie - Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 623).